

D.1.4. Bizalom a politikai pártokban

A mutató az Eurobarometer standard, reprezentatív kérdőíves vizsgálatának eredményét tárja elénk, amely rendszeresen, évről évre készül az Európai Unió 28 tagállamában a 15 évnél idősebb lakosság körében, ezer fő megkérdezésével.

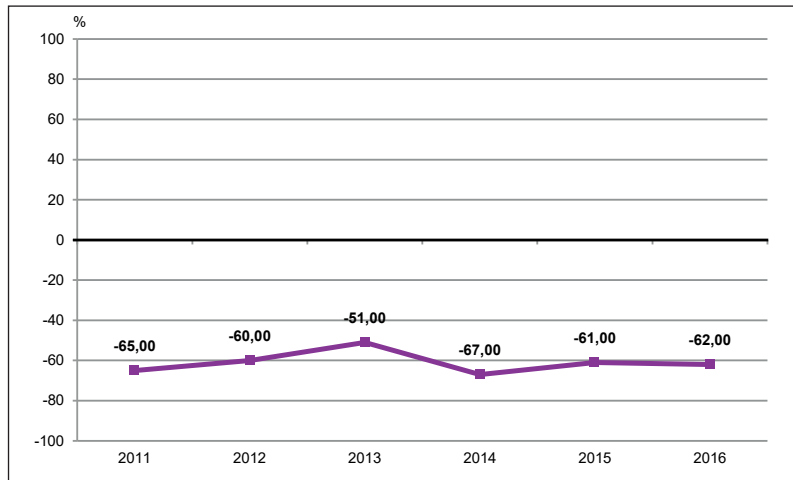
A jelen indikátor tehát idősorosan és nemzetközi összehasonításban is rendelkezésre áll, így a hatásterületi vizsgálat Magyarország eredményei mellett a visegrádi országok (Csehország, Lengyelország és Szlovákia) eredményeit is figyelembe vehette.

A mérés során az Eurobarometer az állam több intézményével, intézményrendszerével, így többek között a közigazgatással, a parlamenttel, a kormánnyal, az Európai Unióval, de az írott sajtóval, az internettel és az online közösségi hálózatokkal kapcsolatban is felteszi azt a kérdést, hogy a válaszadó mennyire bízik az adott intézményben.

A közvélemény-kutatás során feltett, témánk szempontjából fontos kérdés magyar fordítása így hangzik: „Szeretném megkérdezni, hogy Ön mennyire bízik egyes intézményekben. Kérem, mondja meg, hogy inkább bízik vagy inkább nem bízik a következő intézményekben – politikai pártok?” (QA8.5 kérdés, Standard Eurobarometer 85 Spring 2016).

A pártokba vetett bizalom nem elhanyagolható aspektusa a *Politikai verseny* dimenzióknak, mivel ez egyfajta minőségi mércéül szolgálhat a politikai verseny főszereplői, a pártok számára. A pártok közvetítő szerepet játszanak a társadalom és az állam között, megjelenítik az állampolgárok érdekeit és igényeit, lehetőséget adnak és motiválnak a közéletben való részvételre, emellett a politikai tisztségviselők kiválasztásának és pozícióba juttatásának legfontosabb csatornáját képezik.

Napjaink modern demokráciája – amely a legmagasabb szinten a nép által választott parlamentben ölt testet – egyértelműen pártalapú rendszer, amely a demokratikus társadalmi akaratot és magát a társadalmat annak politikai törésvonalai alapján képezi le. Mindezt a pártokba mint a társadalom politikai alrendszerének legfőbb zászlóhordozóiba vetett választópolgári bizalom megkerülhetetlen eleme témánknak. A pártok esetleges helytelen, diszfunkcionális működése és az ezzel össze-

Forrás: Eurobarometer (Standard Eurobarometer 85 Spring 2016)

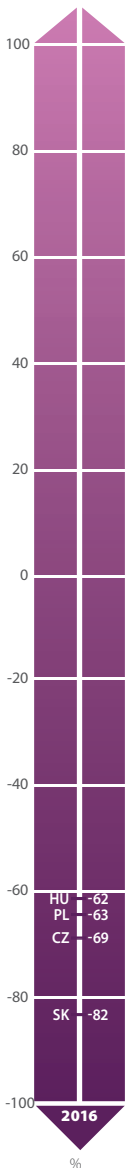
függésben bekövetkező választói bizalomvesztés alapjaiban ássa, áshatja alá az állam demokratikus működését, ezáltal magát a politikai versenyt is, amely napjaink demokráciájának alapmotívuma.

A mérés során alkalmazott egyenlegmutató a pozitív és negatív válaszok különbségét fejezi ki. A negatív értékek tehát azt jelentik, hogy többségben vannak a negatív előjelű válaszok, a nullától való távolság pedig ennek mértékét fejezi ki.

A mérések eredményeit vizsgálva megállapítható, hogy Magyarországon 2011-től 2013-ig erőteljesen javuló tendenciát figyelhetünk meg, amely összesen 14 százalékpontos javulást eredményezett a pártokba vetett bizalomban. Ezután 2013–2014 között egy nagyobb, 4 százalékpontos visszaesés látszik, amelyet lassú emelkedés követett 2015-ig. A 2016-os jelentés legutolsó adatsorához képest az idei jelentés legfrissebb adatsora kismértékű, 1 százalékpontos visszaesést mutat. Mindez azonban az alaptendencián – miszerint az elmúlt években, 2011 óta összességében nőtt a pártokba vetett bizalom – nem változtat.

Összegezve tehát kijelenthetjük, hogy az elmúlt években minimális javulás figyelhető meg.

A visegrádi államokat figyelembe véve, nemzetközi összehasonlításban megállapítható, hogy hazánkban a pártokba vetett bizalom nagyságrendileg megegyezik a Csehországban és Lengyelországban mérttel, ugyanakkor Szlovákiában lényegesen bizalmatlanabbak az emberek a pártokkal szemben.

Forrás: Eurobarometer

Magyarországon minimálisan javult a pártokba vetett bizalom. A V4-államok közül nagyságrendileg azonos eredményt értünk el, mint Csehország és Lengyelország, míg Szlovákia lényegesen rosszabb képet mutat.